

INNOWACYJNE NARZĘDZIA do ZASTOSOWANIA w obszarze DOBRE RZĄDZENIE

Szanowni Państwo,

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wypracowywane są, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, innowacyjne rozwiązania problemów w ważnych dla życia publicznego obszarach polityk społecznych. Rozwiązania te powstają po to, aby w sposób bardziej skuteczny odpowiadać na wyzwania jakie stawia przed nami codzienność, takie jak np.: niedostosowanie oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb rynku pracy, wysoka stopa bezrobocia wśród osób po 45 roku życia, niski poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw, czy niedostateczny rozwój metod i narzędzi zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego.

Wartość powstających narzędzi jest o tyle duża, że wypracowywane są one przez osoby i instytucje na co dzień zajmujące się problemami, na które te rozwiązania odpowiadają - znając je z życia codziennego, wiedzą co stanowi ich źródło, i dzięki temu potrafią właściwie dobrać sposób ich rozwiązania. Użyteczność wypracowywanych narzędzi jest weryfikowana w praktyce poprzez testowanie przez osoby, których poszczególne problemy dotyczą. Dodatkowo, nowe narzędzia bardzo często powstają w ramach szerszej współpracy, w tym z instytucjami z innych państw, co zwiększa ich wartość poprzez spojrzenie na problem z szerszej perspektywy oraz możliwość zastosowania u nas metod sprawdzonych już gdzie indziej.

Niezwykle istotne jest także to, że wypracowane przez jedną instytucję narzędzia mogą być z powodzeniem zastosowane przez inne, które borykają się z podobnymi problemami. Same rozwiązania mają konkretną, gotową do zastosowania w praktyce formę – może to być np. poradnik, instrukcja działania, program kształcenia lub gotowy do wdrożenia model. Dostęp do tych rozwiązań jest bezpłatny, a ich zbiorcze zestawienie, wraz z charakterystyką oraz gotowymi do pobrania narzędziami jest dostępne dla wszystkich.

Wszyscy mogą i powinni skorzystać z tych innowacji - dzięki nim można np. usprawnić swoją pracę, poprawić jakość życia w ważnym dla nas aspekcie, wzbudzić motywację do nauki i pracy w niszowym zawodzie. Korzyści jest tak dużo, jak samych rozwiązań, a wśród nich znajdują się zarówno takie, które można zastosować do problemów jednostkowych, jak też takie, które pomogą lub zainspirują w określeniu i rozwiązaniu szerszych problemów, związanych z zagadnieniami dotyczącymi grup społecznych np. zawodowych lub mniejszości.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Niniejsza informacja dotyczy narzędzi wypracowanych w ramach bloku tematycznego dotyczącego aktywnego udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych .

Prezentowane w niniejszym materiale narzędzia mogą być zastosowane (powielone w całości lub zmodyfikowane) także w Państwa instytucjach lub instytucjach/podmiotach, z którymi Państwo współpracujecie.

Do materiału dołączamy listę wypracowanych rozwiązań wraz z podstawowymi informacjami na ich temat. Opisy dotyczące innych bloków tematycznych w obszarze dobre rządy, dostępne są na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl; w zakładce „Innowacje” – „Upowszechnianie i mainstreaming”). Dodatkowo, zachęcamy do zapoznania się z narzędziami wypracowanymi w ramach innych obszarów związanych z innowacjami społecznymi: Edukacja i szkolnictwo wyższe, Zatrudnienie i integracja społeczna, Adaptacyjność (ścieżka dostępu do materiałów jak powyżej) oraz rozwiązań powstałych ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (www.kiw-pokl.org.pl; zakładka „Projekty i Produkty” – „IW EQUAL”).

Lista dostępnych rozwiązań nie jest zamknięta – wypracowywane są nowe narzędzia, które będą na bieżąco udostępniane na stronie internetowej KIW.

Zachęcamy do skorzystania z powstających rozwiązań innowacyjnych!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1.	Obszar zastosowania rozwiązań	DOBRE RZĄDZENIE
2.	Blok tematyczny	<p><u>Aktywne organizacje pozarządowe – sprawne państwo</u></p> <p>Liczba rozwiązań w ramach bloku – 14.</p> <p>W ramach niniejszego bloku prezentowane są rozwiązania dotyczące wsparcia procesów przekazywania przez jednostki samorządu terytorialnego usług społecznych organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej, w tym badania jakości ich wykonywania. Wśród wypracowanych rozwiązań znajdują się dwie grupy narzędzi. Pierwsza dotyczy wsparcia procesów badania efektywności ekonomicznej i społecznej realizacji kontraktowanych usług społecznych, niezależnie od ich zakresu tematycznego. W tym zakresie dostępne są między innymi: model standaryzacji usług społecznych oraz wykorzystanie zlecenia realizacji zadań w formie kooperacji różnych podmiotów. Druga grupa zawiera narzędzia skierowane do konkretnych, kontraktowanych usług społecznych. W tym zakresie dostępne są modele dotyczące: prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz świadczenia usług na rzecz osób bezdomnych, w zakresie edukacji podstawowej i rozwoju gospodarczego.</p> <p>Poniżej scharakteryzowano poszczególne węższe grupy tematyczne, które można wyodrębnić w ramach bloku dotyczącego aktywnego udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych oraz przedstawiono opisy konkretnych rozwiązań innowacyjnych w ramach poszczególnych podgrup.</p> <p><i>Rozwiązania w poniższych grupach dotyczące wsparcia procesów przekazywania przez jednostki samorządu terytorialnego usług społecznych organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej, w tym badania jakości ich wykonywania wiążą się tematycznie z grupą rozwiązań związanych z budowaniem partnerstwa współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, zaprezentowanych w bloku tematycznym „Działania na rzecz podmiotów ekonomii społecznej”, w obszarze „Zatrudnienie i integracja społeczna”.</i></p>

1. Grupa rozwiązań do zastosowania w obszarze badania efektywności ekonomicznej i społecznej realizacji WSZYSTKICH kontraktowanych usług społecznych oraz jakości ich wykonywania (8 rozwiązań).

Z uwagi na ten sam cel opisywanych rozwiązań, różniących się jedynie zastosowanymi formami wsparcia, ujęto je łącznie, wskazując wszystkie dostępne w ich ramach narzędzia.

Rozwiązania opisane w tym obszarze odpowiadają na problem deficytu narzędzi wspierających outsourcing usług społecznych w jednostkach samorządu terytorialnego oraz problem kontraktowania wszystkich usług społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego bez stosowania kryteriów jakościowych. Celem prezentowanych rozwiązań jest poprawa jakości realizacji usług społecznych oraz poprawa efektywności i skuteczności zarządzania tymi usługami świadczonymi w formie outsourcingu. Wśród wypracowanych rozwiązań znajdują się m.in.: proces standaryzacji usług społecznych jako niezbędny element ich wieloletniego kontraktowania; debaty oksfordzkie jako formy konsultacji społecznych nowego programu współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a samorządem przewidującego kontraktację usług społecznych, metody integracji społeczności lokalnej wokół idei nowego spojrzenia na świadczenie usług społecznych poprzez działania różnych grup zaangażowanych w ten proces (urzędnicy, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni); wykorzystanie zlecenia realizacji zadań w formie kooperacji różnych podmiotów; kompleksowy model wieloletniego kontraktowania usług społecznych; model kontraktowania usług społecznych dostosowany do poziomu gminy; metody współpracy JST z NGOs w obszarze efektywnej kontraktacji usług oraz internetowa aplikacja podobna do generatora wniosków.

2. Grupa rozwiązań do zastosowania w obszarze badania efektywności ekonomicznej i społecznej realizacji WYBRANYCH kontraktowanych usług społecznych oraz jakości ich wykonywania (5 rozwiązań).

Rozwiązania opisane w tym obszarze odpowiadają na problem istnienia mało skutecznych narzędzi do badania efektywności społecznej i ekonomicznej konkretnych usług społecznych zleczanych przez jednostki samorządu terytorialnego na zasadzie kontraktowania organizacjom pozarządowym oraz istnienia nielicznych standardów realizacji tych usług. Przedstawione poniżej rozwiązania dotyczą różnych, konkretnych usług społecznych.

Rozwiązania w niniejszej grupie wiążą się tematycznie z rozwiązaniem dotyczącym kontraktowania

usług podmiotom zewnętrznym, znajdującym się w grupie rozwiązań optymalizujących metody i narzędzia pracy instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, zaprezentowanym w bloku tematycznym „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”, w obszarze „Zatrudnienie i integracja społeczna”.

➤ **Rozwiązanie dotyczące prowadzenia placówek wsparcia dziennego do zastosowania przez organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.**

Rozwiązanie odpowiada na problem niepełnej diagnozy, metodologii oraz ewaluacji efektywności usług związanych z prowadzeniem placówek wsparcia dziennego przez organizacje pozarządowe. Celem wypracowanego modelu jest podniesienie efektywności kontraktowania usług w zakresie prowadzenia tych placówek oraz poprawa jakości ich usług, dzięki zastosowaniu standardów kontraktowania oraz standardów jakości usług zleczanych organizacjom pozarządowym przez jednostki samorządu terytorialnego. Narzędzie zawiera standardy kontraktowania oraz standardy jakości. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest stworzenie systemu standardów prowadzenia placówek wsparcia dziennego.

➤ **Rozwiązanie dotyczące świadczenia usług na rzecz osób bezdomnych do zastosowania przez organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.**

Rozwiązanie odpowiada na problem deficytu narzędzi do badania efektywności społecznej i ekonomicznej świadczonych usług na rzecz osób bezdomnych. Celem wypracowania modelu jest zwiększenie stopnia rozwoju współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie standardu świadczenia usług społecznych osobom bezdomnym, dzięki zastosowaniu narzędzi do badania jakości i efektywności tych usług. Narzędzie zawiera podręcznik „Skuteczna Pomoc Społeczna”, program szkolenia dla pracowników służb społecznych, program kształcenia dla studentów kierunków socjalnych oraz portal internetowy. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest położenie większego nacisku niż dotychczas na przejrzystość kontraktowania usług oraz wydatkowanie środków na konkretne osoby.

Opisane powyżej rozwiązanie łączy się tematycznie z rozwiązaniem dotyczącym kompleksowego wsparcia osób bezdomnych i wychodzących z bezdomności, znajdującym się w grupie rozwiązań do zastosowania w obszarze działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania i minimalizacji skutków wykluczenia społecznego, w ramach bloku tematycznego „Działania na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”, w obszarze „Zatrudnienie i integracja społeczna”.

➤ **Rozwiązanie dotyczące świadczenia usług w zakresie edukacji podstawowej do zastosowania przez organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.**

Rozwiązanie odpowiada na problemy związane ze sprawnym przekazywaniem przez gminy szkół zagrożonych likwidacją organizacjom pozarządowym. Celem wypracowanego modelu jest zwiększenie poziomu kontraktowania przez gminy usług społecznych w zakresie edukacji podstawowej, dzięki zastosowaniu przejrzystych procedur i instrukcji przejęcia przez lokalne organizacje pozarządowe szkół podstawowych zagrożonych likwidacją z powodu braku środków na ich utrzymanie w budżecie gminy, bądź z powodu zbyt małej ilości uczniów. Narzędzie zawiera procedury aktywizacji lokalnej społeczności, współpracy gminy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz podręcznik dla NGO's „Jak prowadzić szkołę”. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest zwrócenie uwagi na kwestię aktywizacji lokalnej społeczności we współpracy z organizacją pozarządową wokół problemu zarządzania małymi szkołami podstawowymi.

➤ **Rozwiązanie dotyczące rozwoju gospodarczego do zastosowania przez organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.**

Rozwiązanie odpowiada na problem niejednorodnych procedur wspierających długofalowe i wydajne działania jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju gospodarczego przy wykorzystaniu potencjału organizacji pozarządowych. Celem wypracowanego modelu jest poprawa warunków prawnych i administracyjnych do prowadzenia efektywnej polityki rozwoju gospodarczego w samorządach, dzięki zastosowaniu narzędzi badających jakość oraz efektywność ekonomiczną i społeczną realizacji tych usług w formie kontraktowania. Narzędzie zawiera procedury prowadzenia badań dotyczących jakości realizacji usług w obszarze rozwoju gospodarczego, procedury prowadzenia badań efektywności społecznej i ekonomicznej oraz projekty odpowiednich zarządzeń i wytycznych. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest wykorzystanie współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi na etapie opracowania mierzalnej oceny gospodarczej ofert outsourcingowych.

➤ **Rozwiązanie dotyczące świadczenia usług na rzecz osób starszych do zastosowania przez organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.**

Rozwiązanie odpowiada na problem nieobecności w systemie kontraktowania i wykonywania usług na rzecz osób starszych systemowych mechanizmów ich monitorowania oraz zawężania przesłanek

		<p>wyboru dostawców tych usług do kryteriów ekonomicznych, najczęściej utożsamianych z najniższym kosztem ponoszonym przez zleceniodawcę. Celem wypracowania modelu jest zwiększenie poziomu i wzrost efektywności kontraktowania usług społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach opieki nad osobami starszymi przez organizacje pozarządowe, dzięki zastosowaniu narzędzi do badania jakości i efektywności tych usług. Narzędzie zawiera system monitorowania kontraktowanych usług na rzecz osób starszych, program komputerowy wspomagający zbieranie wystandaryzowanych danych oraz program edukacyjny. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest dostarczenie narzędzia on-line, które usprawni proces i obniży koszty w stosunku do tradycyjnej obsługi procesu kontraktowania usług społecznych.</p> <p><u>Ponadto w ramach bloku tematycznego dotyczącego aktywnego udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych znajduje się:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwiązanie dotyczące regrantingu do zastosowania przez organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego. <p>Rozwiązanie odpowiada na problem niewielkiego zakresu i skali realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem regrantingu. Celem wypracowanego modelu jest zwiększenie zakresu i skali zadań pożytku publicznego zlecanych przez jednostki samorządu terytorialnego organizacjom pozarządowym i innym podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 <i>Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</i>, dzięki zastosowaniu mechanizmu regrantingu. Mechanizm, o którym mowa polega na zlecaniu organizacjom pozarządowym obsługi konkursu dotacji na realizację zadań pożytku publicznego. Wypracowane narzędzie zawiera: opis działania mechanizmu regrantingu, instrumenty jego wdrażania, wzory potrzebnych dokumentów. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest dostarczenie wiedzy ogólnej o mechanizmie regrantingu, w szczególności o jego podstawach prawnych i korzyściach wynikających ze stosowania oraz wskazanie w jaki sposób w praktyce należy go stosować.</p> <p>Szczegółowe zestawienie narzędzi stanowi załącznik do niniejszego materiału.</p>
3.	Do rozwiązania jakich problemów mogą się przyczynić narzędzia?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nieskuteczne procedury i narzędzia do podejmowania zadań publicznych przez organizacje pozarządowe na zasadzie kontraktowania; ➤ Deficyt narzędzi wspierających outsourcing usług społecznych w jednostkach samorządu

		<p>terytorialnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kontraktowanie usług społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego z wyłączeniem stosowania kryteriów jakościowych; ➤ Nieliczne standardy usług społecznych (świadczonych w ramach placówek wsparcia dziennego, świadczonych na rzecz osób bezdomnych, osób starszych, usług w zakresie edukacji podstawowej); ➤ Nieskuteczne narzędzia do badania efektywności społecznej i ekonomicznej usług społecznych zleczanych na zasadzie kontraktowania organizacjom pozarządowym przez jednostki samorządu terytorialnego (m.in. usługi na rzecz dzieci i młodzieży, osób bezdomnych, osób starszych, usługi w zakresie edukacji podstawowej); ➤ Niejednolite procedury wspierających długofalowe i wydajne działania jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju gospodarczego, przy wykorzystaniu potencjału organizacji pozarządowych; ➤ Niewielki zakres i skala realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem regrantingu.
4.	<p>Do kogo adresowane są rozwiązania?</p>	<p>Jakie instytucje mogą zastosować wypracowane narzędzia w swojej działalności? (wykorzystanie zarówno systemowe, jak też jednostkowe – tj. do zastosowania w codziennej praktyce zawodowej pracowników różnego szczebla)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urzędy administracji szczebla samorządowego, • Organizacje pozarządowe, • Instytucje pomocy i integracji społecznej, • Szkoły. <p>Czyje problemy mogą zostać rozwiązane dzięki zastosowaniu wypracowanych narzędzi?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urzędów administracji szczebla samorządowego, • Kadry zarządzającej urzędów administracji szczebla samorządowego oraz organizacji pozarządowych, • Organizacji pozarządowych, • Społeczności lokalnych,

		<ul style="list-style-type: none"> • Placówek oświatowych, • Nauczycieli i uczniów szkół podstawowych, • Dzieci i młodzieży, • Rodziców, • Przedsiębiorców, • Osób bezdomnych, • Osób starszych.
5.	<p>Korzyści, które można uzyskać przy zastosowaniu narzędzi?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Profesjonalizacja świadczonych usług społecznych dzięki ich wieloletniej perspektywie realizacji oraz standaryzacji - stosowanie specjalistycznych narzędzi do zarządzania usługami społecznymi i ich ewaluacji przez jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe podnoszące sprawność organizacyjną obu partnerów; • Wzmocnienie mechanizmów partycypacji społecznej i współpracy pomiędzy gminami a lokalnymi organizacjami pozarządowymi dzięki zastosowaniu procedury tworzenia wieloletnich programów współpracy, zakładających kontraktację usług społecznych z wykorzystaniem mechanizmu debat oksfordzkich; • Zwiększenie racjonalności podejmowanych decyzji przez władze samorządowe w zakresie kontraktacji usług społecznych dzięki zastosowaniu wiarygodnych i dokładnych narzędzi pomiarowych oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych dzięki zastosowaniu wielowymiarowej oceny w zakresie efektywności, jakości i użyteczności realizowanej usługi z udziałem społeczności lokalnej; • Wzmocnienie kompetencji przedstawicieli organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarówno kontraktowania, jak i wdrażania standardów pracy placówek wsparcia dziennego oraz międzysektorowe i partycypacyjne podejście do problematyki organizacji opieki nad dziećmi i młodzieżą dzięki wykorzystaniu spójnych narzędzi kontraktowania usług prowadzenia placówek wsparcia dziennego, ich ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej, a także monitoringu; • Bardziej przejrzyste kontraktowanie przez jednostki samorządu terytorialnego usług na rzecz osób bezdomnych organizacjom pozarządowym dzięki wprowadzeniu standardów

		<p>wymaganych od potencjalnych wykonawców w dokumentacji przetargowej zgodnie z wymogami świadczenia usług oraz na podstawie ustalonych kryteriów oceny, narzędzi kontroli jakości i efektywności kontraktowanych usług społecznych osobom bezdomnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie wiedzy lokalnego społeczeństwa i pracowników urzędów gmin na temat roli organizacji pozarządowych i współpracy z nimi w celu ochrony dalszego funkcjonowania szkół podstawowych w małych miejscowościach dzięki zastosowaniu przejrzystych procedur i instrukcji przejścia przez lokalne organizacje pozarządowe szkół podstawowych zagrożonych likwidacją; • Poprawa efektywności polityki wspierania rozwoju gospodarczego - promocja gmin jako atrakcyjnych inwestycyjnie, nawiązanie kontaktów z inwestorami oraz kojarzenie przedsiębiorstw w formie klastrów, dzięki wykorzystaniu przejrzystych procedur wieloletniego kontraktowania usług w tym zakresie przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz organizacji pozarządowych; • Poprawa efektywności i trwałości kontraktowania i wykonywania usług na rzecz osób starszych dzięki zastosowaniu mechanizmów standaryzacji, kontraktowania i kosztowo-jakościowej oceny usług społecznych adresowanych do osób starszych. • Zwiększenie zakresu i skali zadań pożytku publicznego zleczanych przez jednostki samorządu terytorialnego organizacjom pozarządowym i innym podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 <i>Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</i> dzięki wykorzystaniu praktycznych wskazówek funkcjonowania mechanizmu regrantingu – zlecenia organizacjom pozarządowym obsługi konkursu dotacji na realizację zadań pożytku publicznego.
6.	Powiązania z rozwiązaniami w innych obszarach tematycznych	<p>Wskazane powyżej, w odniesieniu do pojedynczych rozwiązań lub grup rozwiązań.</p> <p>Opisy bloków tematycznych/rozwiązań, z którymi powiązane są narzędzia mieszczące się w niniejszym bloku tematycznym dostępne są pod adresem www. wskazanym w wierszu nr 7.</p>
7.	Szczegółowe informacje na temat poszczególnych rozwiązań	<p>Lista rozwiązań znajdujących się w bloku „Aktywne organizacje pozarządowe – sprawne państwo” jest załączona do niniejszego materiału.</p> <p>Ponadto na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl) można znaleźć:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> wersję elektroniczną opisów poszczególnych bloków tematycznych oraz załączonych do nich list rozwiązań, dostępnych w zakładce „Upowszechnianie i włączanie”, szczegółowe informacje na temat konkretnych rozwiązań, które są dostępne w zakładce „Projekty i produkty” – „POKL” – „Wyszukiwarka projektów i produktów”.
8.	Chcę skorzystać z rozwiązania i co dalej?	Narzędzia, które uzyskały pozytywną weryfikację są bezpłatnie udostępniane wszystkim zainteresowanym przez realizatorów projektów, instytucje finansujące projekt, a także Krajową Instytucję Wspomagającą. Rozwiązania gotowe do wdrożenia są dostępne na stronie internetowej www.kiw-pokl.org.pl . Informacje nt. rozwiązań, które są w trakcie wypracowywania są dostępne u podmiotów realizujących projekty.
9.	Informacje nt. bloków tematycznych	Anna Elżbieta Strzała Koordynatorka Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze Dobre rządzenie Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich e-mail: anna.strzala@cpe.gov.pl .

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

